

ผู้นำกับการบริหารในวรรณคดีเรื่องสามก๊ก

นายมานิต เสี่ยมพรพาณิชย์

003526

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

I15446074

๑

LEADERSHIP AND MANAGEMENT AS REFLECTED IN THE ROMANCE
OF THE THREE KINGDOMS

Mr. Manit Sangiumpornpanichya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science

Department of Government
Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผู้นำกับการบริหารในวรรณคดีเรื่องสามก๊ก
ชื่อ นายมานิต เสงี่ยมพรพาณิชย์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ จันทรวงศ์
 รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวนิช
ภาควิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

เรื่อง สามก๊ก เป็นวรรณคดีที่มีชื่อเสียงของจีน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมาเป็นเวลานาน และได้รับการยกย่องว่าเป็นตำราศึกษากลุ่บายทางการเมือง การสงครามที่สำคัญ เพราะมีเนื้อหาสาระสำคัญส่วนใหญ่มุ่งเกี่ยวกับเรื่องของรัฐ ผู้ปกครอง การปกครองบริหาร และการใช้สติปัญญา หรือความรู้ความสามารถในการต่อสู้ ทำสงครามเพื่อแย่งชิงอาณาเขตและอำนาจของผู้ปกครอง เป็นต้น แต่ก็ยังไม่เคยมีผู้ทำการศึกษาอย่างเป็นระบบอย่างแท้จริงว่า วรรณคดีเรื่อง สามก๊ก นี้ได้ให้สาระ ความรู้หรือคำสอนอะไรอย่างไร ตามที่ได้ยกย่องกันไว้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่พยายามจะศึกษาถึงลักษณะความรู้หรือคำสอนที่สำคัญเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ผู้นำกับการบริหาร ที่ได้สะท้อนให้เห็นในสาระสำคัญของเนื้อความของเรื่องว่า หนังสือวรรณคดีเรื่อง สามก๊ก ค้างกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความรู้หรือคำสอนสำหรับผู้นำที่ได้รับ "ความสำเร็จ" ในการบริหารของตนว่า ผู้นำจะต้องมีรูปแบบหรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติหรือการดำเนินการในกิจกรรมทางการบริหารของตนอย่างไร จึงสามารถบรรลุถึงเป้าหมายในการสร้างอำนาจ หรือองค์กรของตนและได้รับตำแหน่งเป็นผู้นำขององค์กร และสามารถบรรลุถึงเป้าหมายในการรักษาอำนาจหรือองค์กรและตำแหน่งผู้นำของตนไว้อย่างมั่นคงเป็นอิสระอยู่ได้ โดยนำเอาแนว

ความคิดทางปรัชญาการเมืองของ แมคเคียเวลลี มาเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษา วิเคราะห์ถึงรูปแบบหรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติหรือการดำเนินการในกิจกรรมทางการบริหารของผู้นำคนสำคัญของเรื่องอันโตแก เล่าปี โจโจ และซุนกวน ซึ่งเป็นผู้นำคนสำคัญในช่วงระยะเวลาที่แผ่นดินจีนกำลังคอย ๆ แยกแยกออกจากกันเป็นสามก๊กในตอนกลางของเรื่องนี้

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์นี้ พบว่า วรรณคดีเรื่องสามก๊กนี้ ได้สะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบหรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติหรือการดำเนินการในกิจกรรมทางการบริหารของผู้นำที่ได้รับ"ความสำเร็จ"นั้น ผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของตนเอง และเลือกใช้วิธีการในการบริหารของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้มีสติปัญญา ความรู้ความสามารถ และอำนาจที่สามารถพึ่งพาตนเองในการบริหารกิจกรรมของตนได้ เป็นผู้มีความตั้งใจ ทะเยอทะยาน และมีจิตใจที่ไม่ย่อถอย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสร้างหรือรักษาความมั่นคงเป็นอิสระขององค์กร โดยไม่คำนึงว่าจะต้องใช้วิธีการพิเศษใด ๆ และเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ให้สามารถมีกำลังคนและทรัพยากรที่เพียงพอในการป้องกันตนเอง หรือกำจัดศัตรู คู่แข่งขัน ที่อาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงปลอดภัยขององค์กรหรือตำแหน่งผู้นำของตนได้

นอกจากนี้ จากผลการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าว ยังได้พบว่า ลักษณะความรู้หรือคำสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้นำกับการบริหาร ที่ได้สะท้อนให้เห็นในวรรณคดีเรื่องสามก๊ก ดังกล่าว มีลักษณะที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกับกรอบแนวความคิดตามแนวความคิดทางปรัชญาการเมืองของ แมคเคียเวลลี ที่ใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษานี้เกือบทั้งหมด ซึ่งนอกจากจะเป็นการยืนยันถึงข้ออ้างที่ แมคเคียเวลลี ถือว่า ความรู้หรือแนวความคิดของตนเป็น"สิ่งที่เป็นจริง" ที่ใช้ได้กับรัฐหรือนุชนุษย์ทั้งโลกทุกยุคทุกสมัยแล้ว ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เป็นสากลของความรู้หรือแนวความคิดทั้งของแมคเคียเวลลี เอง และจากที่ได้สะท้อนให้เห็นในวรรณคดีเรื่องสามก๊ก นี้อีกด้วย

Thesis Title Leadership and Management as Reflected in the
Romance of The Three Kingdoms.

Name Mr. Manit Sangiumpornpanichya

Thesis Advisor Associate Professor Sombat Chantornvong, Ph.D.
Asistant Professor Chianant Smudavanija, Ph.D.

Department Government

Academic Year 1979

ABSTRACT

The Romance of the Three Kingdoms is a famous chinese classic which has been widely acclaimed as an important textbook on statecraft and war. However there is no systematic study of this book concerning the messages it has for rulers and administrators

This thesis attempts to study the knowledge and teachings regarding leadership and management in this book and to analyze the nature of knowledge considered essential for effective leadership and management. The analytical framework used to study the teachings of this book is taken from political ideas of Machiavelli.

It was found that the norm of administrative behavior essential for successful leadership was based upon the ability

of the leader to change his own character and to know how to select management methods to suit changing situations and environments. The leader had to be intelligent, capable, powerful, self-sufficient, highly determined and ambitious in order to achieve his goals in creating and maintaining the autonomy of his organization. The leader had to be interested in building up the strength of his organization so that sufficient manpower as well as other resources could be secured to protect himself or to eliminate his competitors and enemies who might threaten the security of his organization or his own position.

In addition, it was found that the nature of the teachings in this book concerning leadership and management were quite similar to Machiavellian concepts on the same subject. This confirms Machiavelli's assertion that his ideas were realistic and could be universally applied to states and men.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
รายการแผนที่ประกอบ	ญ

หน้า

บทที่

1. บทนำ	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	2
แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา	3
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
การเสนอรายงานสรุปผลการศึกษา	7
2. กรอบแนวความคิดในการศึกษา	9
พื้นฐานแนวความคิดทางปรัชญาการเมืองของ แมคเคย์เวลล์ดี	11
กรอบแนวความคิดในการศึกษา	15
แนวความคิดเรื่อง ผู้นำกับการบริหาร ของ แมคเคย์เวลล์ดี	16

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. สามก๊ก	29
เดาปี	34
ก่อนได้รับตำแหน่ง	34
หลังได้รับตำแหน่ง	40
โจโฉ	42
ก่อนได้รับตำแหน่ง	42
หลังได้รับตำแหน่ง	45
ซุนกวน	53
ก่อนได้รับตำแหน่ง	53
หลังได้รับตำแหน่ง	56
4. ผู้นำกับการบริหารในวรรณคดี เรื่องสามก๊ก	58
เดาปี	58
ก่อนได้รับตำแหน่ง	58
หลังได้รับตำแหน่ง	101
โจโฉ	114
ก่อนได้รับตำแหน่ง	114
หลังได้รับตำแหน่ง	128
ซุนกวน	183
ก่อนได้รับตำแหน่ง	183
หลังได้รับตำแหน่ง	200
ผู้นำกับการบริหาร	203
5. บทสรุป	211
บรรณานุกรม	214
ประวัติการศึกษา	215

รายการแผนที่ประกอบ

แผนที่ที่

หน้า

3.1 แผนที่สามก๊ก 33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย